

**Міністерство освіти і науки
Рівненський державний
гуманітарний університет**

**Наукова робота
на тему: «*Мій населений пункт*»**

Виконала:

студентка 1-го курсу
історико-соціологіч-
ного факультету
групи ІЮ - 11

Драглюк Т. С.

Перевірила:

доц. Прищепа О.П.

Зміст

1. Вступ.	3ст.
2. Основна частина.	5ст.
2.1. Історія досліджень населеного пункту.	5ст.
2.2. Історія населеного пункту за писемними джерелами.	5ст.
2.3. Походження назви населення його мікротопоніміка.	13ст.
2.4. Характеристика пам'яток історії та культури.	14ст.
2.5. Характеристика музейних збірок.	20ст.
2.6. Історична топографія населення.	22ст.
2.7. Герб населення – у зв'язку з відсутністю герба я пропоную зразок.	22ст.
3. Висновки.	23ст.
4. Список використаних джерел і літератури.	24ст.
5. Додатки.	25ст.

1. Вступ

*Наймиліше мені в світі –
Там, де я родився,
Там я зріс, пізнав там Бога,
В школі там учився.*

*Дереце там кожне знаю,
І буди старії,
Там пізнав я дні веселі,
Літа молодії.*

*Там і рибка веселенька
У річці гуляє,
А в садочку у вишневім
Соловей співає.*

*Село рідне, рідні ниви,
Як я вас не бачу,
То я тужу і сумую,
А часом заплачу ...*

(Автор невідомий).

На Поліссі є багато мість, де саме земля голосом віків промовляє до нас, де минуле – близьке і дороге, бо в ньому збереглися всі звичаї і традиції, з нього пішов наш родовід. До таких сіл і належить село Антонівка - маленька цяточка на карті України. Історія села є невід’ємною частинкою історії України, з її болями, муками і стражданнями.

Однак Антонівка вижила, вистояла – і відродилася. Сьогодні це село середньої величини, в якому зберігся живий український дух, не забуті дідівські традиції, які властиві краю з глибини віків. Антонівка - це скарб поліського краю, скарб поліської глибини.

2. Основна частина

2.1. Історія досліджень населеного пункту.

Моє село молоде і саме зараз воно цвіте і процвітає з допомогою наших трудолюбивих і працьовитих жителів, які з розгублених решток минувшини хочуть створити єдину цілу історичну скарбницю. В цьому їм допомагає сім'я історика-дослідника – Кота Івана Антоновича. Саме він та його син провели історичне дослідження села Антонівки. Безліч сил та часу було вкладено в ці історичні нариси і я використую їх у своїй науковій роботі на тему: "Історичне дослідження мого рідного села". Також ті історичні факти про які ідеться і згадується у моїй роботі я вз'яла із слів старожилів: Сафоніка Федора Євтуховича, Волощука Василя Спиридоновича, Сафоник Ганни Федорівни, Кот Катерини Єфимовни.

2.2. Історія населеного пункту за писемними джерелами.

Територія нашого краю була заселена ще з доби пізнього палеоліту, тобто приблизно 40-10 тисяч років тому. Про це свідчать численні археологічні знахідки.

Далі історія нашого краю пов'язана із племенами древлян, які жили на нашій території.

Древляни (деревляни) – східнослов'янське плем'я (союз племен), яке в 6-10 столітті жило на українському Поліссі в районі річок Прип'яті, Горині, Случі, Тетереву. Вважається, що назва племені походить від давньоруського слова "дерево" і, очевидно, вказує на лісистий характер місцевості. Сусідами древлян були поляни, бужани, дреговичі. За повідомленнями Константина VII Багрянородного, на півдні землі древляни межували з

половцями. Займались землеробством скотарством, розвивались промисли і ремесла: ткацтво, гончарство. Землі древлян становили окреме князівство. 884 р. київський князь Олег підкорив древлян і приєднав їхні землі до Київської держави. 907р. древляни у складі київського війська брали участь у поході на Візантії. Спроба князя Ігора 945 р. повторно зібрати данину серед древлян призвела до повстання 945 р. і загибелі князя. 946 р. княгиня Ольга, придушивши повстання, землі древлян підпорядкувала київському князю. Назва племені древляни останній раз зустрічається у літописі під 1136 р. коли князь Ярополк передав їхні землі Десятинній церкві.

Після занепаду Київської Русі наша територія перебуває у складі Галицько-Волинської держави. Біля річки Горинь було росташоване древнє місто, біля якого почали будувати замок від монголо-татар. Але замок не був добудований тому, що після битви 1241 р. місто було знищено дотла, залишилися тільки рештки замку.

У 1340 р. наша територія відходить до Великого князівства Литовського.

Населення Полісся, як і всіх українських земель, чинило впертий опір загарбникам. Зрадники-бояри та великі магнати-князі поступово перейшли на бік завойовників. Їх майнове становище підтверджувалося відповідними привілеями. За умовами Кревської (1385 р.) і особливо Городельської (1413 р.) уній участь православних у державному управлінні обмежувалася. У середині 15ст. Стосунки між литовською і українською знаттю погіршувалися в міру подальшої централізації влади.

Внаслідок Люблінської унії 1569 р. наша територія переходить до Польщі становище населення різко погіршилось що призвело до селянських заворушень. Тому наш край у середині 17 ст. Підтримав визвольну війну під проводом Богдана Хмельницького. 16-18 липня 1648 р. запеклі бої розгорілися під Староконстантиновом, де

українському війську протистояли магнатськи формування Яреми Вишневецького. Максиму Кривоносу разом з полками І. Гирі і Ію Ганжі вдалося розгромити їх і змусити поляків і відступити за Горинь. Внаслідок трьох поділів Польщі наша територія опиняється у складі Російської імперії. Після звільнення селян від кріпосної залежності Олександра II у 1862 р. видав “Положення про устрій селян”. Цим положенням було встановлено новий устрій селянських общин. На чолі кожного поселення був поставлений виборний сільський староста. З 1836 р. в селі Чаква, яке розташоване на березі річки Чаква – притоці річки Горинь, був вибраний першим сільським старостою Антон. Від його імені селяни села Чаква вирішили назвати сільське товариство Антонівкою, Городецької волості, Луцького уїзду, Волинської губернії. З 1903 р. коли проклали залізницю Київ - Ковель, станцію було названо Антонівкою.

В грудневі дні 1905 року робітники залізниці підтримали страйкуючих станції Сарни. Радянську владу в Антонівці проголошено в січні 1918 року. Під час Дубровицького повстання повстанці визволили село і захопили військові склади. В Антонівці було відновлено Радянську владу. В 1920 р. внаслідок війни Росії з Польщею територія села Антонівки та Чакви та всієї Західної України відійшли до Польщі. В селі почали заселятися поляки. В 1930 р. поміщик Пурба поставив костьол і школу-семирічку. Жителі Антонівки були міщани, а населення хуторів Чаква та Будіща – селяни – батраки.

Під час польської окупації в жовтні 1936 року на залізниці відбувся страйк робітників - вантажників. Вони вимагали підвищення заробітної плати на 50-відсотків і підписання договору. В роки тимчасової фашиської окупації в районі села постійно діяли народні месники, яких підтримувало місцеве населення.

1 вересня 1939 р. гітлерівська Німеччина напала на Польщу, а 17 вересня на основі додаткового секретного протоколу пакту Молотова - Ріббентропа Червона Армія перейшла польсько – радянський кордон. Після нападу німців на Польщу на Волині проведено часткову мобілізацію в армію. Слабкі і нечисельні польські загони не могли чинити відчутного опору Червоної Армії, бо основні сили поляків на західному кордоні були майже повністю розгромлені німецько - фашистськими військами.

Німецькі війська і Червона Армія розмістилися вздовж раніше обумовленої лінії. Польща припинила існування як незалежна держава. В цілому СРСР отримав 200 тис. кв. км території з 12 - мільйонним населенням. Населення Антонівки, як і всієї Західної України, з національними прапорами і квітами зустрічало Червону Армію як свою визволительку, сподіваючись на покращення своєї долі. Але прихід нової влади не дав однозначних результатів. Включення Західної України до складу Української РСР, без сумніву, було подією історичної ваги, оскільки вперше за багато століть українці з'єдналися в межах єдиної України. Разом з тим уже перше знайомство з радянською системою виявилось для західних українців багато в чому негативним досвідом. 24 березня 1940 р. в житті трудящих села Антонівки проходили вибори до Верховної Ради СРСР і Української РСР незалежно від національності і майнового стану.

Сонячного літнього дня 22 червня 1941 року облетіла тривожна звістка: війна, фашистська Німеччина напала на нашу державу. Проти німецької агресії піднялися мільйони людей України в тому числі жителі сіл Антонівка та Чаква. Серед них Сафонік Ф.Я, Волочнюк О.А, Шарий Д.В, Драглюк П.І, Волосячик А.О, Колмак І.С, Кукла Я.С, Тарасюк Ф.М, та інші. Наш край за короткий час був завойований військами Німеччини, і наша територія була

включена до Рейхкомісаріату „Україна” з центром у місті Рівному.

Тому на території нашого краю почала діяльність організацій партизанів - націоналістів, яка поширилася на багато регіонів Волині і Полісся. З'єднання Тараса Бульби-Боровця підтримувало рух Бандери, але проводило самостійну діяльність. Це знайшло відображення у контактах, які встановив Тарас Бульба-Боровець уже в травні 1942р. з представниками центрального штабу радянських партизанів. У 1943 році радянські війська вступили на територію України, і УПА опинилася перед загрозою війни на два фронти. З літа 1943 р. почастишали сутички УПА з радянськими партизанами. Спроби переговорів з представниками з'єднань О.Сабурова, С. Ковпака, Д. Медведєва, А.Бегми не дали реальних наслідків. У 1943 році посилювалося протистояння загонів УПА і радянських партизанів. Бої між ними велися у багатьох місцях, зокрема у поліських лісах. Радянським ідеологам неприйнятною була навіть думка, що Україна може стати незалежною, самостійною державою. В міру наближення фронту і відступу німецьких військ значна кількість партизанів зосередилася в нашому краї. У зв'язку із значною перевагою радянських сил - наступаючою Червоною Армією і партизанів - загони УПА не атакували ні перших, ні других. Після проходження лінії фронту боротьбу проти загонів УПА взяли на себе спеціальні з'єднання НКВС. Перша сутичка між загonom УПА і батальйоном НКВС сталася в січні 1944 року в східній частині краю. Відтоді розпочався тривалий період боротьби сил НКВС проти УПА.

Наш край був звільнений частинами першого Українського фронту під командуванням генерала Ватутіна від німецько - фашистських загарбників протягом лютого - березня 1944 року. Після визволення нашого краю почалася

масова мобілізація чоловічого населення на фронт до закінчення Другої Світової війни.

Після закінчення війни великими темпами почали розбудовуватися села Антонівка і Чаква кількість жителів з хуторів добровільно - примусово переселялись в село Антонівку, а також переселенці – українці з Холмщини.

В селі є люди, які пройшли крізь страшні минулі роки і вистояли. Але всі вони бояться згадувати про ті страшні і трагічні дні. Єдиний хто зумів відкритися мені, кому незабракло сили згадати і розповісти про той тернистий шлях, який довелося ним пройти. Розмовляючи зі мною на його обличчі бриніли сльози, а в очах був сум і туга за втрачені молоді роки. Голос тремтів, а при кожному неприємному спогаді він здригався, ніби боячись що ті страшні сірі, буденні, закривавлені роки знову заглянуть в оселі молодого покоління.

Волощук Василь Спиридонович народився у 1923 році в селі Тріскіно Сарненського повіту. Уже в 5 років він осиротів. 1928 р. був змушений переїхати в с.Ульянов, але й тут йому жилося не солодко доводилось ходити по наймах. Наймитував у Єврея – лісника в селі Бережниця. З приходом радянської влади життя погіршилося. Щоб вижити в цей час потрібно було щодня нажати 90 снопів – це 1,5 копиць. В ті часи владу зустрічали хлібом і сіллю, а людей вважали за рабів. Дуже багато людей було вивезено на Сибір, понад 700 тис. Коли Німець прийшов до влади він одразу обложив селян податками. Щоб сходити до млина потрібна була справка, яка дозволяла користуватися млином. Жорна – це один з елементів млина, складалися: з грубого, вирізаного дуба, набитого камінням - і так молотили.

На Україні, земля чорна,
На Україні крутять жорна.
Крутять жорна в право, в ліво,
Щоб їсти не кортіло.

В 1940 році переїздить в Стрільськ і знову наймається в найми до Єврея стерегти хату і пасти 30 волів. Та не довго довелося панувати Євреям на наших землях їх Німці б'ють і розстрілюють в Сарнах. Починається мобілізація. Мене за станом здоров'я не беруть в армію, а відправляють в стройбат. Починаємо будувати через річку Горинь залізничний міст – Марійська Автономна Соціалістична Республіка. Перемога в засланні закінчилася 9 травня 1945 року – Перший стан війни. Везуть нас в Монголію, міняють з фронтовиками. Ідучи пустелею Тобі, що в Монголії, заходимо в Манжурію (Східний Китай), виганяючи Японців. 10-15 серпня 1945 року закінчилася війна. До 1947 року служу і цього ж року повертаюся додому.

1950 – 1958 р.р. поступив у Львів на курси помічника машиніста та їздив маршрутом Антонівка – Локниця. Перейшов машиністом в електростанцію в 1958 році ліквідують. Пізніше пішов працювати стрілочником до 1983 р. Після цього пішов на пенсію.

З приходом СРСР в селі працювали руками; в день потрібно було пасти корів, а в ночі коней. 1932 – 1933 р.р., коли вимирало все село вішали чорний прапор. В 1936 році вийшов вірш, який повинні були знати всі, і за який давали 25 років неволі.

Тут на Україні близько і там далеко,
Хати біленькі не біліють, сади вишневі не цвітуть.
Тут і там люди сотнями вмирають,
За одне слово в тюрмах смерти ждуть
Діти кажуть:”Ой тату , тату!
Ой мамо, тато!
Ой мамо, мамо, їсти хочу
Ой тато, тато, хліба дай!
Або візьми ж нас рідненький тато,
Живими в землю закопай.”
Тато почувши плач і стогон та самі життя спасать.
Боровся він довго, довго боровся

І ради дати він не міг.
 Опухли діти, опухла мати,
 Опухлий батько вже помирає
 і до родини промовляє:
 „Прощайте діти, прощай ти жінко,
 Прощай родинонько моя,
 Прощай родино і ти Україно,
 Бо більш не побачу тебе я.”
 Помер батько, померли діти, померла мати,
 І вимерло усе село.
 Вже в селі нікого не має
 Над селом тільки чорний прапор має,
 А смерть з косою все гуляє по селі.
 Вже в ночі вовки страшно виють під селом.
 Смерть та голод сповіщають своїм
 Вовчим, диким, рвом.
 А дньом чорні круки мов та хмара
 Вже кружляють над, селом.
 Щоб клювати свою добичу,
 своїми хищими кльовами.
 Ой батько Сталін! Ой батько Сталін!
 Що ж ти так криваво на робив,
 Що нашу рідну Україну
 Так сильно голодом заморив?

З цьго вірша ми дізнаємося про тяжкі часи голодомору, коли доводилось ховати батька чи матір, син чи дочка небіжчика промовляли до народу працьовитого: „Люди добрі може передкимось мій батько чи мати завинив, то просить він тричі прощення.”

* * *

Ой земля ти наша, ти родиш нас нас стогін
 Багата ж ти земле, чого ж ми убогі.
 Від вічно ми тебе земле плугом краєм.
 Ти завжди багата, а ми тощо маєм.
 За труд ти наш дариш усіх своїм плодом,

Багата ти земле,
 чого ми за плугом убогії ходим.

* * *

Дзвін не мій хоч серце має,
 Що за диво, хтось питає.
 Тут дзвонярі тягнуть серце, що вгорі.
 Кожен задзвеніти прагне,
 Кожен дзвона свій бік тягне.
 Тягнуть дзвона мають муку і біду,
 А той дзвін, а не ду-ду.
 Якби цьго дзвона дзвонярі
 почули в один бік.
 То дзвін задзвонив би на весь світ.

Нажаль на цих трагічних та сумних нотах розповідь нашого співрозмовника закінчується. Так як він з тривогою в голосі починав нам розповідати, так і я з співчуттям і тривогою покидала його оселю. І на жаль на 83-му році життя, тобто 2006 року його життя обірвалося.

Список слів та їх тлумачення, які повинні знати люди минувшини:

Антихрест – партійна людина, комсорг, парторг.

Ленін – батько розпусти.

Промораліст - людина яка малювала татуєровки.

Северная Голгофа – концтабір, місце де відбували покарання.

Серп і молот – смерть і голод (порівняння).

Словник записано зі слів Волощука В.С.

2.3. Походження назви населення його мікротопоніміка

Походження назви мого села не є легендарним тобто не взято з легенд. Його назвали Антонівкою, тому що коли

прокладали залізну колію то станції називали на ім'я найближчого поселення. А взагалі то існує легенда в селі, що нібито людина, яка керувала будівництвом залізничної дороги звалася Антоном, а його дружина – Антоніною і на їх честь станцію назвали Антонівкою. В селі безліч вулиць, але найдавніших лічені, а саме: Будища, Залізнична, Леніна, Набережна – найперші вулиці.

Будища – назва пішла від назви хутора, в якому заселялися перші селяни.

Леніна – на честь В.І.Леніна.

Залізнична – вона простягається повз залізничну колію.

Набережна – ця вулиця отримала назву, за рахунок того, що розкинулась вона на березі річки Чаква.

Назви всіх вулиць в селі є присвоєними Сільською Радою.

2.4. Характеристика пам'яток історії та культури.

Антонівка – село, центр сільської Ради, лежить за 20 км. від районного центру, є побудована залізнична станція. Сільраді підпорядковане село Чаква. В 1946 р. в селі Антонівка було побудовано Антонівську сільську Раду [Додаток 1], а наступного року відбулися вибори. Першим головою було обрано Бичика Миколу Петровича, а секретарем – Москалик Ольгу Федорівну.

Теперішнім сільським головою є – Петрук Микола Якович, 1958 року народження. Освіта вища (Львівський сільськогосподарський інститут). Працює головою виконкому з 2006 р.

Депутатів районної ради: 2 чоловіки.

Депутатів сільської ради: 15 чоловік.

Населені пункти:

- с. Антонівка – 470 дворів, площа – 166,3 га.

- с. Чаква – 177 дворів, площа – 102,4 га.
- під забудовою – 10 га.
- під присадибими ділянками – 176 га.
- орна земля – 555,3 га.
- в тому числі с/г угіддя – 465,7 га.
- пасовище і сінокоси – 100,6 га.

На території сільської Ради проживає:
Всього населення – 1971 чол.

в тому числі:

- с. Антонівка – 1389 чол.
- с. Чаква – 543 чол.
- пенсіонерів – 538 чол.
- інвалідів ВВВ – 4 чол.
- учасників бойових дій – 18 чол.
- реабілітованих – 5 чол.
- вдів – 12 чол.
- інвалідів всіх груп по ЧАЕС – 25 ЧОЛ.
- багатодитних сімей – 89 чол.
- дітей-інвалідів – 18 чол.
- дітей-сиріт -2 чол.
- одиноких–32чол.

На фронтах Великої Вітчизняної війни билося 46 жителів села, 36 зних відзначені бойовими орденами і медалями, 10-полягли смертю хоробрих.

На території сільської ради знаходиться пам'ятник розміщений на лісовій галявині. Пам'ятник - військовий чоловік з автоматом в руках, а біля ніг лежить плита на якій полягли в бою у Другій світовій війні. Щороку 9 травня наші селяни збираються на естафету під час якої урочисто вшановують їхню пам'ять.

В 1946 році в селі був відкритий лісозаготівельний пункт [Додаток 2], де працювало понад 800 робітників з Антонівки та прилеглих сіл. До 1950 року не примінялася автоматизація виробничих процесів, лише з побудовою електростанції на 40 кіловат була замінена ручна праця

автоматичною. В 1963 році лісодільниця нараховує 30 автомашин, 8 тракторів, 3 електростанції, які працюють на лісних ділянках. Крім цього біля 50 – ти бензопил для розпилки лісу та 6 – ть тракторів для погрузки. З 1956 по 1961 роки на лісодільниці було побудовано приміщення їдальні, контора, гуртожиток, крамниця, хлібопекарня та 4-ри двох квартирні будинки.

На сьогодні Володимирецький Державно заготівельний комплекс має в своєму розпорядженні 13 – лісництв, 3-столярні цехи, 2 – консервні цехи, 4- пилорами. Всі технологічні процеси – механізовані. Директор – Михальчук О. О. Працює 848 чол., має 14 лісовозів для вивізки лісу на лісосклад і ЖД доріг, 4 –козлових крани та 52-одиниці автотранспорту для вивізки лісу.

В селі Антонівка також розміщене лісництво[Додаток 3]. Від дня заснування керівниками його були: Рак Р.С., Дячок А.І., Губеня І.А., Бортасевич Ю. М., Івчик Б.П.-нинішній. На даний час тут нараховується 6 обходів, 2 майстерських ділянок. Загальна площа лісництва становить 4726 Га. Покрита лісом площа становить 4029 Га., або 85,3%. Основою діяльності поліпшення та посадка лісових культур. У Антонівському лісництві нараховується 35 робітників.

В 1903 році побудували станцію Антонівка[Додаток 4]. До головної нитки колії доложили інші колії. Вагончик замінив будинок станції. Тепер можна було їздити людям, вантажити і розвантажувати вагони з різними вантажами. Ішли роки. Почалася війна. На станцію прибували і відправлялися воїнські ешелони, санітарні поїзди. Німецькі літаки бомбили станцію. Дуже багато солдат на станції Антонівка загинуло, цьому свідчить братська могила, яка знаходиться на території станції.

Кінчилась війна, і знову поновлена станція запрацювала в своєму ритмі.

На місці вагончика з'явилась невеличка будівля для чергового по станції і пасажирів.

В 1957 року збудували великий і просторий вокзал, який красується і до теперішнього часу. Начальником станції є Кривко Володимир Андрійович.

Також в нашому селі є ДЕПО вузько колійної залізничної дороги [Додаток 5], яке було збудоване в 1962 році. Тут проводиться ремонт паровозів та вагонів. І саме звідси відправляється поїздок, який зветься Кукушка, ходить по забутій колії якої немає на карті, а начальником даного підприємства є Жученя Олександр Олексійович.

Також цими роками в селі Антонівка було побудовано амбулаторний пункт [Додаток 6], дільнична лікарня на 35 ліжок з рентгенабінетом, зубопротезним та фізіотерапевтичним кабінетами, аптека, якою керує Мельник Ігор Ананійович. В лікарні працюють два терапевти, які працюють і на виїзди це – Десятник Олексій Ульянович та Серватинський Микола Миколайович, а старшою медсестрою амбулаторного пункту є – Кривко Валентина Василівна.

Антонівське відділення зв'язку №1 [Додаток 7], індекс 34380, очолює Піцкова Євгенія Василівна, окрім неї у штаті дві листоноші (Кірдей Валентина Сергіївна, Сяська Валентина Антонівна), одна техпрацівниця (Піцкова Уляна Олександрівна) та один отоплювач.

Село не погано телефонізовано і радіофіковано.

Щодо історії Антонівського відділення зв'язку, то воно працює з 1948 року. До того пошту доставляли з Володимирця. Містились у пристосованому приміщенні з 1950 року, закінчили в 1951 році. Начальниками першими були : Дмитрієв, Гарбчак І.І., Пташинська Г.П., працювала у відділенні зв'язку з 1950 по 1988 рік. Займалася спочатку обміном пошти, потім була заступником Антонівського відділення зв'язку, де і працювала до виходу на пенсію. Всі співробітники Антонівського відділення зв'язку працюють

активно, а листоноші вчасно доставляють газети, журнали, листи до кожного двору.

На території села розміщене Антонівське споживче товариство [Додаток 8], яким вдало керує Гальцова Катерина Григорівна.

В 1961 році відкрилося приміщення Антонівської „Чайної” де завжди можна було покуштувати смачні страви, а також було обслуговування клієнтів на дому. З часом приміщення „Чайної” реорганізовано в кафе – бар „Зустріч” Поступово мережа магазинів Антонівського споживчого товариства розширюється. Було побудовано магазин „ Все для дому ”, буфет „ Росинка” та Диско – клуб. Також на території сіл Антонівка та Чаква розташована мережа приватних магазинів. Так, в селі чаква відкрито магазин „ Людмила” , а в Антонівці – магазин „Антошка”, „Сонях” та „Затишок”.

Історія заснування Володимирецького льонозаводу починається у 1973 році. Почали строїти, а подальше і зводити його на ноги – Драглюк Тамара Сергіївна (1974-1980 рр.).Нажаль існує руїне місце цього заводу [Додаток 9]. Володимирецький льонозавод в основному спеціалізувався, на первинній переробці льону в довге і коротке волокно. Продукція заводу постачається в сусідні країни: Білорусію, Росію. Неодноразово мінялися і директори заводу, але в історії льонозаводу, золотим, можна назвати час, коли директором тут була Волосячик Клавдія Кирилівна.

Два рази до керма цього заводу ставала Клавдія Кирилівна. За її правлінням льонозавод отримував премію Республіки. Заробітна платня робітникам виплачувалась вчасно. Для задоволення їх потреб, було побудовано житлові будинки та дитсадок. Завдяки цьому підприємству роботу мали не тільки робітники з с. Антонівки, а також із с.Городця, с.В. Цепцевичі, с. Чакви, с.Сварині та інших.

Але роки ішли мінялися керівники даного закладу із приходом в 2002 році на посаду директора Мельника В.С.

від існування льонозаводу залишився лише спогад. Бо могутній і прибутковий заклад припинив свою роботу, а з часом і зруйнували його споруду.

ОДКП (обласне державне комунальне підприємство) [Додаток 9]. Побудований 1956 році. Першим завідувачим Гарбаринін В.С., Дяконов А.А., Тикавський П.М., - був в розпорядженні один трактор.

В 1981 році завідувачим став Драглюк Сергій Петрович. Під керівництвом якого побудували гаражі, дорогу асфальтували. Техніки налічувалося: 1 – трактор, 1 – погрузчик (на базі трактора ЮМЗ – 6). У 1990 році було куплено погрузчик ТО – 30. Ця техніка працює і по нині. Паливний склад обслуговує: 46-шкіл, 13- дитсадків, 31- сільську раду.

Кількість робітників – 6. З них - один завідувачий складом, комірник, приймальник замовлень, водій навантажувача, водій автомобіля, охоронець. Це підприємство працює і понині.

На території Антонівки серед дубової діброви знаходиться дошкільний заклад „ Дубок” [Додаток 10] , який був збудований в 1982 році. Керує ним з першого дня заснування і до тепер Лебедева Валентина Дмитрівна. На сучасному етапі його відвідує 163 дитини.

Поряд з дошкільним закладом розташований Антонівський ліцей [Додаток 10]. Історія навчального закладу бере початок з 30 – х років ХХ століття. В 1946 році на території села Антонівка була відкрита середня та вечірня школи. В 1991 році було побудоване нове приміщення школи. 2002 року Антонівку було реорганізовано в Антонівський ліцей. Директором ліцею є Городний Анатолій Іванович.

На території села Антонівка 1994 році силами і коштами жителів сіл Антонівка та Чаква була зведена Свято- Іллінська церква [Додаток 11], в якій править отець Василій з матушкою Іриною.

В 1993 році було відкрито Дім Молитви в селі Антонівці, а до цього люди збиралися в Манзика Миколи на службу. Спочатку було мало прихожан в нашому домі молитви, але поступово люди почали приходити до Бога, і на даний час в Антонівській церкві налічується близько 100 прихожан. На даний час просвітером в домі молитви є Муляр Микола; дяконом – Шевчук Роман і Нестерович Віталій, Недільню школу проводять Столярчук Марина, Віталій та Тетяна Нестеровичі. Управляючий молоддю є Шевчук Роман.

Село Антонівка та Чаква з кожним роком розбудовуються. Живуть у селах хороші і працьовиті люди: вчителі, лікарі, залізничники і службовці, селяни і бізнесмени, які працюють на благо наших людей і нашої рідної держави – України.

2.5. Характеристика музейних збірок.

Етнографічний музей „Українська світлиця” створено на базі Антонівського ліцею 10 листопада 2003 року. За адресою закладу освіти – села Антонівка, вул. Шкільна. Керівником музею призначено вчителя історії – Кот Т.Ю., з метою популяризації української культури на базі Антонівського ліцею було створено музей („Українська світлиця”). На другому поверсі ліцею збудована архітектурна споруда – типова сільська поліська хата з піччю та різними господарськими начиннями.

Українська світлиця складається з:

1. Виробів з дерева : відро, ночви, коловорот, потас, веретено, ткацький верстат – загальна кількість 52.
2. Керамічних виробів: глечики, макітри – 74.
3. Народної вишиванки: серветки, рушники, вишиті чоловічі та жіночі сорочки – 53.
4. Історія села, яка включає в себе:
  - а) історія села з найдавніших часів до 1903 року;

- б) історія села з 1903 року по 1939 роки;
- в) період Великої Вітчизняної війни;
- г) рядянський період;
- д) сучасний період;

Всі зібрані речі, які містяться в музеї облікуються в книзі обліку і розміщені по відділах:

1. Відділ стародавніх речей з дерева.
2. Відділ посуду кераміки та глини.
3. Відділ поліської вишиванки:
  - а) стародавні жіночі вишиванки;
  - б) сучасні вишиванки;
  - г) верхній одяг – свити;
  - д) весільне вбрання давніх часів.

Також створено гурток „Юний дослідник” мета якого полягає у тому, щоб дбати про поповнення експонатів музею. Юні дослідники ліцею мандрують по території рідного краю щоб краще знати історію свого народу. Так протягом 2004 року учнями ліцею було зібрано 47 нових експонатів.

У шкільному музею окремим розділом виділено історію села, де значна увага приділяється періоду Великої Вітчизняної війни 28 жовтня кожного року відбувається зустріч з ветеранами на базі музею. Так у 2004 році було проведено конференцію „ 60 – річчя визволення України від фашистських загарбників”. Серед ветеранів були присутні : голова ветеранської організації Кот І.А., ветерани Великої Вітчизняної війни: Васін В.В., Волощук І.М., Шарий Д.В., Волочнюк О.В.

Музей молодий з кожним роком удосконалюється, поповнюється новими матеріалами, унікальними документами, матеріалами про свій рідний край, культуру, звичаї, традиції.

2.6. Історична топографія населення.

Є безліч вулиць в нашому селі з різними цікавими і захоплюючими назвами. Але за всі часи існування нашого села жодна з них офіційно не змінювались. Якщо змінювалась якась вулиця то це тимчасово і це ніде не зареєстровано. А також вулиці, які називають двома іменами офіційно і вуличною. Наприклад вулиця Леніна, а по вуличному Центральна.

2.7. Герб населення – у зв'язку з відсутністю герба пропоную свій зразок.

Герб – це символ. В моєму рідному селі герба немає, тому я пропоную свій зразок символу. Чомусь саме тільки я його уявляю: яскравим і вічно квітучим. В моєму гербі є все: зелений дубовий листочок – який символізує мій поліський край; жовтий колос – це наше сонечко; волошки – символізують безхмаре, блакитне, яскраве небо; та чорна рамочка щита – це символ нашого трудящого народу.

3. Висновки

З давніх давен Волинь була перлиною українського Полісся, в пору найважчого лихоліття стаючи для наших предків затишною хатиною, де від ворожих навал оберігалось найцінніше – національна самобутність, менталітет народу.

Сьогодні про події минулих днів мало хто має певні знання: життя таке плинне і скороминуче, що часто, не до минулого (тепер би вижити!). Тим більше приємно, що й нині знаходяться люди, не байдужі до історії свого роду, свого краю.

Кажуть: Хто не знає свого минулого, той не вартий свого майбутнього.” Поміркуванні вважають, що історію не треба переписувати: мовляв, воно вже відбулося. Так, „ можна жити хохлам, і не згіркне від того хлібина.” Але ті, що не хочуть бути „хохлами”, беруться за клопітку подвижницьку роботу дослідників минувшини, в міру можливостей збираючи старовину по крупинках. До таких можна віднести Кота І.А. та Волощука В.С., саме з допомогою їх слів і робіт була написана дана наукова робота.

Відверто зізнаюся : працювати над нею було важко, і в силу об’єктивності та безпристрасності, якої вимагає історія, і в силу того, що матеріал для опрацювання був досить складним. Але роботу, яку ви прочитаєте я все ж таки дописала набравшись сил.

Мені хочеться вірити, що таких патріотів, як я не меншатиме, що ця наукова робота про, історію одного села стане провісником періодичної серії „ Наша минувщина” , що вона буде хорошим взірцем для тих, хто піде далі у вивченні своєї історії. Принаймі я сподіваюсь створюючи цю роботу і докладаючи до неї сил.

4.Список використаних джерел і літератури.

1. Мяловицький А.В., Баєва Н.А., Бугайов О.Т.”Історія міст і сіл України” (Рівненська область), - Київ, „Інститут історії Академії наук УРСР 1973 р.”.
2. Мізерний А., Іранець О., Самага Т., Квашнін А., „Рівненщина”. – Пряшів, Словатчина, 1998 р.
3. Атаманчук Г.А., Зінчук М.П., „Хто є хто на Рівненщині”. – Рівне, 2004 р.
4. Книга пам'яті України, тт.1 – 4. Львів, „Каменяр „, 1998 р.
5. „ Рівненщина в роки Великої Вітчизняної Війни Радянського Союзу 1941 – 1945 р.р.(під редакцією Мельничука Я.Ю.) – Львів ,”Каменяр „,1989 р.
6. Сафоник Ф. Історико – публіцистичний нарис „Сварині” . – Володимирець 2006 р.

5. ДОДАТКИ.